

Сила Мого Народу

Спецвипуск

№ 7 2014

Я і ти, батьки, наші сім'ї, народ... Український народ зі своїми традиціями та культурою – неповторний, самобутній та унікальний. Він встояв попри те, що існував на межі «двох світів» – азійського та європейського. Українці не лише вижили, але ствердилися як нація, збудували власну державу, в якій об'єднано майже всі етнічні землі.

Славне козацтво, Богдан Хмельницький кров'ю писали історію мого народу. Важкі часи минулого тривали в душі нескореності, незламної боротьби нашого народу за визволення та власну свободу. Це загартувало патріотизм, віру та гордість тогочасних і сучасних поколінь.

Історія мови – історія народу, який тисячоліттями виборював право на гідне життя й незалежність. Петро I, Катерина II, Валуєвський циркуляр не стали перепорою на шляху творення української мови, а лише вщупували народження повноцінної держави.

Українці не тільки працелюбні, а й миролюбиві та привітні люди. Гостей вражає частування хлібом-сіллю, стравами української кухні, що відомі на весь світ. Обряди, звичаї й традиції та-

кож знайомлять з нашою країною, такою широкою й дружельною.

Ми пишаємось Т. Шевченком, І. Франком, Л.Костенко, М. Амосовим та з гордістю називаємо себе їхніми дітьми, братами і земляками, а Україну – спільною рідною домівкою.

Але зараз весь народ піднімає з колін Україну, яка не хоче коритися можновладцям. Протягом трьох місяців серця справжніх патріотів хвилювали жовто-блакитні прапори героїчного тисячоголового Майдану, за який уболював весь прогресивний світ. «Небесна сотня» навіки залишиться у світлій нашій пам'яті і на сторінках історії України. З надією й миром, з вірою прямуємо у майбутнє.

І все-таки сила народу в його єдності, згуртованості та відданості своїй Батьківщині. Лише тоді, коли ми разом, – ми є великою, непереможною силою. «Ми мусимо, – писав Іван Франко, – навчитися чути себе Українцями – не галицькими, не буковинськими, а українцями без офіційних кордонів. І це почуття не повинно у нас бути голою фразою».

Софія Сухарь, 16 р.

Україна очима дітей

Аліна, 10 років

Україна схожа на волошкове поле.

Вона здається мені ніжною і тендітною, але водночас і дуже сильною. Якби це була моя донька, я б назвала її Вікторією, як перемогу, адже ми – переможці. Тут живуть добрі, хоробрі, щедрі, войовничі і просто щасливі люди. Нехай вони не вмирають дарма, адже українці гідні життя.

(Продовження на стор.2)

Герої не вмирають...

Тільки той народ, який шанує своїх героїв, може вважатися великим.

Впали останні краплі крові на втомлену від боротьби землю. Сподіваюся, що останні. Більш ніж три місяці напруженої боротьби не пройшли даремно і мету майже досягнуто. Та Майдан ніяк не зітхне з polegшенням... І нібито до перемоги залишилося ступити лише декілька кроків. Але зробити їх через тіла загиблих надто важко.

На самому початку революційних подій, коли нікому і в голову не могло прийти, чим усе обернеться, слова «Слава Україні! Героям слава!» зда-

валися простим вітанням. Не всім, але для більшості це було звичайним гаслом, яке підіймало дух, додавало сил, та й відрізняло «своїх» від «банди».

Ця кривава «війна» назавжди зостанеться у нашій пам'яті. Вона залишить свій відбиток не лише на сторінках підручників з історії, а і в душах та серцях всіх українців. Цю війну будуть пам'ятати віками, як не забудуть і її Героїв.

Ні в кого вже немає сумнівів, хто вони. Небесна Сотня. Яка справді «душу й тіло положила за нашу свободу». Це ті, хто віддали життя за кожного з нас. З цими смертями «Слава Україні! Героям Слава!» перестало бути просто вітанням. Це віддання шани найкращим, котрі в найважливіший і, водночас, найважчий момент не злякалися і пожертвували собою заради кращого життя всіх у цій країні, заради щасливого майбутнього нашої неьки-України. Тепер ми не можемо здатися, та й просто не маємо пра-

ва. Ми маємо довести їх справу до кінця.

І нехай буде за що казати «Слава Нації!». І нехай не буде кому вслід кричати «Смерть ворогам!». Бо всі, хто якимось причетний до цих подій, люди з верхівки влади, які, мов маріонетками, керували міліцією та «Беркутом» і, не вагаючись, обривали ниточки людського життя, мають бути покарані. Ми повинні докласти всіх зусиль, щоби добитися справедливого суду для тих, хто винен у злочинах проти нашого народу. Ми мусимо зробити все, щоби таке більше ніколи не повторилося і ніхто не вмирав через нечесних людей при владі. Щоб справжні герої не відправлялися на небеса передчасно.

В їхню честь будуть названі вулиці, площі, проспекти, сквери та парки. По всіх містах, у кожному куточку України їм поставлять пам'ятники. Ці дати і події наші нащадки будуть вчити напам'ять, і наш обов'язок – не дати їм про це забути. Щороку 20 лютого ми будемо згадувати і поминати наших героїв. Звісно, це не поверне їх до життя.

Але ж Герої не вмирають...

Данієлла Лукач, 15 р

Україна очима дітей

Чи задумувалися ви коли-небудь над тим, якою уявляли собі Україну, коли були маленькими? Особисто я не раз про це згадую, бо коли приїжджаш до того чи іншого міста, спогади самі вириваються із пам'яті.

Гуляючи вулицями рідного Ужгорода, або ж його околицями, я й досі немов бачу різних казкових духів, мавок, русалок... У наших краях я завжди бачила потаємну мистику і вона завжди була зі мною.

Інші міста я уявляла собі інакше: Київ був величною столицею, де блукали привиди козаків і князів Древньої Русі. Найбільше я любила Андріївський узвіз. Спускаючись ним, я завжди чекала, що ось-ось зі свого будиночка вийде Булгаков чи химера вилетить із Палацу Привидів... А взагалі Київ для мене був найсправжнішою котлетою по-київськи, насадженою на маківку славетного торта – щось дуже смачне, велике і незвичне.

В Одесі ж усе було, як у кіно. Мені здавалося, що я потрапила на екран телевизора в якості головного героя, а всі люди навколо – актори. Там завжди щось відбувається і ніхто не стоїть на місці. А ще в кожного камінчика є своя історія, яку ти обов'язково довідаєшся від екскурсовода або простого перехожого.

Східна Україна була для мене великою копальнею. Під враженнями від мультфільму «Білосніжка» я уявляла шахтарів гномиками, що увесь час трудяться, шукаючи в надрах землі коштовні каміння...

Чесно кажучи, з тих пір майже нічого не змінилося. Я й досі уявляю Україну казковою та величною, і нізачо її не покину. Але зараз мені цікаво було дізнатися, що думають про неї діти і підлітки, тож я вирішила задати декілька питань своїм друзям і школярам середніх класів, сподіваючись почути щось незвичне. Ось чим вони зі мною поділилися:

Тарас, 23 роки

Коли я був маленьким, я бачив Україну великою повітряною кулею, якою керує

вусатий дядько. Можливо, в нього навіть була борода. Ця куля кудись летіла. Точно вже й не пам'ятаю...

Сондірка, 17 років

В дитинстві я завжди уявляла собі, що Україна – це великий кудлатий пес. Просто за формою вона нагадувала собаку. Дуже сильну. Вона була вожаком зграї, адже я завжди знала, що наша країна найбільша в Європі.

Проїшли часи і я виросла. Тепер пес уже не здається мені таким великим і грізним. Точніше, на географічній карті я більше його не бачу. Зате бачу широкі магістралі, якими можна подорожувати на машині в далекі міста, а по дорозі дивитися на безкраї поля і вічноглубе небо... Це так схоже на наш прапор. Я патріот своєї держави, і для мене вона вільна і сильна, як кудлатий пес із дитинства.

Ірен, 16 років

Я виросла у сім'ї патріотів, тож із самого дитинства мені привили любов до України. Для мене вона була справжньою хазяйкою в домі. Кожне місто, як кімнатка, в якій живе її донька. І кожна донька була по-своєму прекрасна. Молода пані, яка варить смачну каву, була львів'янкою. Вона завжди раділа гостям і вміла вести світські бесіди. Дівчина з Донбасу – трохи грубувата, але працювала. Руки її в мозолях від тяжкої праці, але красиве обличчя не псує вугільна сажа. Слобожанщину я уявляла, як купчиху – хитрувату, яка добре знає, в чому її вигода і чого вона насправді хоче. На вигляд вона була пухленька, зате й готує смачно. В Криму жила чорнява татарочка, від якої пахне морем і пахлавою, а ще вона любить кішок.

Україна моя така різноманітна і прекрасна! Тут стільки дивних людей і всі вони по-своєму чудові.

Наталія, 10 років

Я уявляю Україну дуже великою, а ще в неї багато історія. Якби це була квітка, то, мабуть, жовтий тюльпан, а

якби дівчина – то білявка Марія. Я дуже люблю свій рідний Ужгород. Моє місто – найкраще. Лише дороги тут не дуже. Якби я стала президентом, то в першу чергу відремонтувала б дороги. І не тільки в Ужгороді, а й в усій країні.

Настя, 10 років

Моя країна схожа на величну Червону Книгу. Тут усе таке неповторне, що в жодній країні такого немає. А ще тут живе Наталка-Полтавка. Чомусь саме ця дівчина в першу чергу нагадує мені Україну. Мені дуже подобається Львів. Там багато гарних будинків і вуличок. І людей добрих багато. Взагалі в усій країні у нас багато добрих, щирих і трудолюбивих людей.

Україна дійсно велика держава, де живе багато людей різних національностей і меншин, де кожен знає, принаймні, три мови, де людина вміє мріяти, а потім схоплюється і йде за своєю мрією.

Не важливо, де ми живемо. Головне – що це наша рідна земля і ми завжди будемо її поважати. Любіть, живіть, уявляйте, адже ви живете у сильній, вільній і щасливій державі!

Вероніка Станчак, 17 р

Роздуми про Майдан

Я бачу струмінь початку серед різних людей, об'єднаних однією вірою та метою. Не зламані лихим Беркутом, не налякані побоями, вони йдуть у символічних вбраннях з палким бажанням та надією щось змінити.

З кожним поглядом на цей хаос я розумію, що він і є вищою формою порядку. Народ незламний – влада віроломна. Всі ролі зіграні, тепер кожен робить, як звик.

«Люди не хочуть жити по-старому, влада не може керувати по-новому» – це і є революційна ситуація.

Я люблю Україну, люблю українське. Це все, в що я вірю та чого прагну. Атмосфера Євромайдану пробуджує національну свідомість і викликає патріотичний дух.

Тоді кров починає пульсувати швидше, ти дивишся на величезну кількість прапорів та символіки, яка породила тебе, і мимоволі починаєш співати пісні, слова яких самі, мов духи героїв-предків, злітають з уст. А далі... А далі ти не будеш, як раніше. Твоє серце оповила безконечна любов до Батьківщини,

вона загарює навіть гідоту покірних зрадників та мерзотників.

Тепер твоє походження відчувається душею. Мурахи по шкірі та бажання змін виникає у процесі відстоювання кращого життя для свого народу.

Так народжується націоналізм.

Атмосфера з духом майдану породила його.

Мені гидко від влади, від клоунів-опозиціонерів.

Але я бачу людей з жовто-блакитними щокми й вірю, що ця країна не помре.

Буде життя краще, якщо є люди, яким не байдуже.

Юлія Ціцак, 14 р

Шинель із діркою від кулі біля серця...

Сьогодні наша розмова з людиною, яка не лише знає, що таке сила духу, в чому полягає сила народу, а й сама є уособленням цієї сили. Вісімнадцятирічним! юнаком пішов захищати рідну землю від завойовників, а потім понад сорок років присвятив тому, аби вчити молодь – працював викладачем літератури в нашому університеті. Ми в гостях у Ариповського Віктора Івановича.

– Ми досліджуємо питання «Сила духу нашого народу». Наше перше питання до Вас як до філолога: чи можна у двох реченнях відповісти, у чому полягає сила духу народу, і як ці поняття відбиті, зокрема, у мові?

– Питання дуже широке. Воно включає в себе багато різних аспектів. У двох словах цього не розкриєш. Все, що є в народі, його розум, його досвід – все це відображене в мові. Якщо порівняти словники різних народів, то можна помітити, що одні й ті ж речі, одні й ті ж поняття є майже в кожній мові. І, звичайно, дух героїзму, який обов'язково є в кожного народу, відбивається в мові. Це і слова – подивіться, скільки в українській мові є синонімів до слова «мужній»? І, в першу чергу, народна творчість та література.

– А ця сила духу, на вашу думку, – якість вроджена чи набута?

– І вроджена, і набута. Вона в нас формувалася з давніх часів, коли кожен народ відстоював свою територію, своє заняття, бо й мав на це право. Це все позначалося і на мові, збагачувало її. Деякі зі слів ми за роки розгубили. Коли виходить із вжитку поняття, то за ним зникає і слово. Це дуже важливо – зберегти й показати новому поколінню те, що забуто з роками.

– Ми знаємо, що ви воювали. Сила духу тих людей, що перемогли, незважаючи ні на що, ні в кого не викликає сумнівів. З чого виростала та сила?

– Через війну мені довелося пройти 4 роки – причому, не через одну війну, а дві – Велику Вітчизняну та Японську. Потрапив я на фронт у 18 років, це трошки більше ніж вам зараз. (Пробую уявити – страшно! – авт.) На третій день мого «військового досвіду» виступив перед нами командир: «Хлопці, ви знаєте: щоб навчити солдата, потрібно якнайменше два роки, і беруть у військо з 21 року... Та ми з вами цього часу не маємо. Ми не маємо навіть півроку, навіть півмісяця. Інакше жертва наших товаришів, які загинули, виявиться даремною. Ворога треба гнати. Окрім вас на цій ділянці нікому. Прошу вас, допоможіть!»

Три дні показував нам старшина, як заряджати гвинтівку, стріляти – і все. Нас прирівняли до тих вояків, які були. Спочатку були ми поганенькими солдатами, але пройшло кілька місяців — і

війна нас навчила. Після першої ж атаки я написав матері листа, що троє хлопців із мого села вже ніколи не повернуться додому. Ми проходили по нашій землі і бачили голодних дітей і стариків, спалені дощенту села – над згарищами виднілися лише труби печей, як це описують про білоруське село Хатинь. Ми розуміли, що це фашисти прийшли до нас, а не ми до них. І розуміли, що тільки ми мусимо це зупинити. Напевно, із цього і бралася сила духу, з любові до свого народу і від ненависті до тих, хто вирішив знищити мій народ.

– Напевно, на перших порах юнаками рухав героїзм і юнацький максималізм. Але ж згодом, коли вони бачили, як поруч вмирають такі ж молоді товариші, що давало їм силу не тікати, йти далі, ризикуючи?

– Найбільше щастя на фронті – лист від рідних. Та коли я читав листа від матері і дізнавався, що батька в мене вже нема, дядьки загинули – один, другий, третій, і залишилося з нашої великої родини менше половини, думав: як же так, чому?! Ви навіть не можете собі уявити, що війна – це зовсім інша реальність. Ні в кого нема роботи, грошей, магазинів нема ніяких, ніхто нічого не продає. Що робити? Бачиш маленьких дітей, яких батькам треба кормити, а нема чим. І усвідомлюєш, що саме ти один із багатьох, хто знову може повернути їм мирне життя. Ось чому ми перетворились на справжніх солдатів. А не через те, що були дуже молоді й запальні, чи не знали, що нас там чекає. Те, що ми бачили на фронті, породжувало не тільки страх, а й огиду. Бо це війна.

– А які настрої тоді були в людей у короткі часи перепочинку? Чи були якісь розваги?

– Переважно це був постійний наступ, ніколи було поспідати, відпочити чи змінити одягу. Пам'ятаю, трапилось зі мною таке: сидів ввечері біля вогню, а в мене ще не було шинелі, ще не видали. Була на мені тільки фуфайка. Чую, щось хлопці сміються – а то ж у мене на спині дірка прогоріла. Що робити? Надворі холодно, мороз 20 градусів! Підходжу до старшини, а той мені: «Нема нічого в нас. Ти знаєш, піди до нашої трофейної команди, он там вони,

біля річки». Підходжу до річки, а вони ломали її добувають. (Трофейною називали команду, яка повинна була зібрати й облікувати все, що залишилося цінного, а також померлих ховати). І ось дивлюсь, лежать чоловік 15 мертвих: і старі солдати, і молодші, що недавно до нас прийшли. Доповідаю: «Мене направив старшина», – а трофейники: «Ну тоді вибери!» – «З чого?» – не розумію ще до кінця. – «А он, з кого підійде». Отак я й одягнувся, і ходив майже півтора року у шинелі зі слідом від кулі біля серця. До всього звикаєш, та все ж таки, якщо видавалася хвилина перепочинку, та ще й був поруч гармоніст, – ми відпочивали, бувало, що й співали, танцювали, як було з ким. Молодь завжди радіє всьому доброму і завжди прагне до життя.

– Вікторе Івановичу, Ви стільки років присвятили молоді. Як Ви вважаєте, чи змінилися молоді люди? Які вони зараз? Чи є у нас сила духу?

– Чи змінилася молодь?.. У той час на фронті була така обстановка, що кожного було добре видно, хто він є. Зараз теж бувають такі умови, коли видно, чи є в людини сила духу. Як кажуть, «Люди пізнаються в біді». Я вважаю, що молодь зараз переважно хороша і сильна. Це я знаю і по своїх студентах, і бачу серед знайомих, внуків. Головне – не зіпсуватись. А нашій Батьківщині і у мирні часи дуже потрібні чесні принципи молоді люди, готові її розбудувати.

Віктор Іванович багато розповідав нам про своє минуле, читав вірші, які його онуки видали окремою збірочкою. І ми може й уперше доторкалися до героїчної історії нашої землі отак безпосередньо, якимось по-простому, подомашньому. Уперше побачили ми і так звані «трикутники» – прості солдатські листи, дбайливо збережені німі свідки тих подій.

Ми попросилися і пішли з цього привітного, затишного дому, несучи в душі глибоку повагу до мудрого сивочолого господаря, який колись не побоювався ризикувати життям, аби ми росли в мирі, і так вірити тепер і в молодь, і у краще майбутнє рідної землі.

Антоніна Чундак, 16 р

І МЕРТВИМ, І ЖИВИМ, І НЕНАРОДЖЕНИМ ЗЕМЛЯКАМ МОЇМ В УКРАЇНІ І НЕ В УКРАЇНІ МОЄ ДРУЖНЕЄ ПОСЛАНІЄ

Аще кто речеть, яко люблю
Бога, а брата своего ненави-
дить, ложь есть.
Соборно[е] послание Иоанна.
Глава 4, с. 20

І смеркає, і світає,
День божий минає,
І знову люд потомлений,
І все спочиває.
Тільки я, мов окаянный,
І день і ніч плачу
На розпутьях велелюдних,
І ніхто не бачить,
І не бачить, і не знає —
Оглухли, не чують;
Кайданами міняються,

Правдою торгують.
І Господа зневажають,
Людей запрягають
В тяжкі ярма. Орють лихо,
Лихом засівають,
А що вродить?, побачите,
Які будуть жнива!
Схаменіться, недолюди,
Діти юродиві!
Подивіться на рай тихий,
На свою країну,
Полюбіте щирим серцем
Велику руїну,
Розкуйтеся, братайтеся,
У чужому краю
Не шукайте, не питайте
Того, що немає

І на небі, а не тільки
На чужому полі.
В своїй хаті своя й правда,
І сила, і воля. /349/
Нема на світі України,
Немає другого Дніпра,
А ви претеса на чужину
Шукати доброго добра,
Добра святого. Волі! волі!
Братерства братнього! Найш-
ли,
Несли, несли з чужого поля
І в Україну принесли
Великих слов велику силу,
Та й більш нічого. Кричите,
Що Бог створив вас не на те,
Щоб ви неправді поклонит-

лись!..
І хилитесь, як і хилились!
І знову шкуру дерете
З братів незрящих, гречкосіїв,
І сонця-правди дозрівать
В німецькі землі, не чужії,
Претеса знову!.. Якби взять
І всю мізерію з собою,
Дідами крадене добро,
Тойді оставсь би сиротою
З святыми горами Дніпро!

14 грудня 1845 р.

М. Шевченку

Відкривай духовні острови

Скринька добра

У гуртку „Журналістика” вже звичним стало те, що написані матеріали мають не лише містити інформацію, а й нести світло, добро. Дуже важливим є і зв'язок із читачами. Саме тому і вирішили ми зробити своєрідний «обмін історіями добра» з усіма, хто відвідує наш «ПАДІОН». Для цього у фойє було вивішено стінгазету, в якій були надруковані реальні розповіді реальних дітей про невеличкі, але справжні вчинки добра. Збоку прикріпили коробку, до котрої всі бажанчі могли вкинути і свої історії також, щоб потім їх надрукувати у новій стінгазеті.

Всі з нетерпінням чекали моменту, коли можна буде прочитати, що нам написали. Та відкривши коробку, ми виявили дещо інше... Це було не сміття, це були гроші. Як нам потім пояснили, у фойє висіло оголошення про те, що хвора дитина потребує медичної допомоги і, напевно, переплутавши скриньки, люди кинули гроші нам. У сучасному суспільстві коробка асоціюється з пожертвою.

Гроші, а саме 19 гривень 70 копійок, були використані за призначенням, але, усвідомивши всю неординарність ситуації, ми зацікавилися і вирішили дізнатися більше про благочинність і допомогу тим, хто цього потребує.

Керуючись позитивними намірами, люди намагаються допомогти, чим можуть, адже «зі світу по нитці – бідному сорочка». Та, на жаль, є небезпека потрапити на аферистів. Це відбиває бажання і позбавляє віри в людей, адже це найпідступніша справа – заробляти на людському горі. Ми випадково отримали кошти, і це є підтвердженням того, що, при бажанні, будь-хто може так зробити, і не завжди з добрими намірами.

У багатьох місцях можна побачити скриньки для пожертв: у магазинах, супермаркетах, холах офісних будівель. На яких підставах їх туди ставлять? Щоб отримати відповідь на це питання, ми зверталися до адміністрації магазинів, і всі, як один, стверджували, що для цього

потрібно звернутися до головного офісу з відповідними заявами і документами, які підтверджують потребу в лікуванні. Але ми помітили й те, що не всюди на коробках стоять пломби, і це насторожило.

Щоб з'ясувати питання, ми звернулися до Закарпатської організації Червоного Хреста – відділення найбільшої благодійної організації у світі, і в Україні зокрема. Виявилось, що всі коробки повинні бути опломбованими, пломба має містити не менше 3 підписів і 1 штамп. Вилучення коробки теж має свою процедуру: гроші мають бути перераховані на місці, повинен бути складений відповідний акт і їх мають оформити як пожертву. Та, як ми дізналися, цього мало хто дотримується.

Нам порекомендували звернутися до податкової інспекції, яка повинна контролювати такі процеси. Але вичерпної відповіді ми і тут не одержали. Зате дізналися, що з цих коштів теж частка йде до держбюджету. Якщо сума пожертв за рік є меншою прожиткового мінімуму (1176 грн.), то вона не оподатковується, але якщо якась благодійна організація хоче допомогти потребуючому більшою сумою, то додатково вона зобов'язана перерахувати ще 15% податку державі. І тут, на цей раз уже на законодавчому рівні, не сприяють благодійництву та милосердю. Можливо, доцільніше було б не оподатковувати благодійну допомогу, а, щоб уникнути шахрайства, просто ретельніше перевіряти, чи кошти справді пішли за призначенням?

Часто можна побачити коробки благодійних організацій, які збирають кошти на лікування дітей, на допомогу малозабезпеченим сім'ям, або навіть на підтримку Євромайдану. Не треба соромитися перевіряти ці організації, кожна з яких повинна мати свій сайт і бути оформленою як благодійна. Недостатньо мати сторінку ВК чи на Face Book. Є багато випадків, коли організації не існує в природі. Також можна запропо-

нувати супроводжувати їх групу в той заклад, якому надається допомога, або взяти участь в благодійній акції. Аферисти не погодяться на такі умови. Ви маєте право перевірити, куди пішли ваші кошти.

А якщо хочете допомогти вуличним жебракам, то краще дайте їм їжу, теплі речі, бо, простеживши за ним, часто можна помітити, як до жебрака підходить «хтось» і забирає денний «заробіток».

Як видно, благодійність, хоч і має тільки позитивні наміри, має багато нюансів і «але». Іноді, потрапивши декілька разів на шахраїв, люди втрачають віру в благодійність. Не варто і їх засуджувати.

Якщо у вас є велике бажання допомогти тим, хто цього потребує, зверніться до місцевої організації Червоного Хреста, яка є в кожному місті чи районі. Тут діє багато програм підтримки малозабезпечених. Відбувається збір речей, коштів, благодійної лотереї. Є програма підтримки самотніх людей, де волонтери виконують звичну, але для когось – непосильну, роботу. Також ЧХ проводить збір коштів для дітей, що потребують дорогого лікування. Проводиться і робота з хворими на туберкульоз.

Не можна стверджувати, що всі благодійні організації – фальшивки, але завжди потрібно це перевіряти і ставити під сумнів. В Україні є близько 17 благодійних фондів та організацій, з діяльністю яких легко можна ознайомитися на їхніх офіційних сайтах.

Багато людей вважають нижче своєї гідності просити допомоги, але обставини примушують. Дехто вважає це черговим способом нажитися на доброті. А для когось це стало основним у житті – рятувати інших.

Не треба забувати, що люди довкола потребують твоєї допомоги і, можливо, їхня допомога знадобиться колись і тобі.

Марина Кривка, 17 р

Фоторепортаж

9 березня все прогресивне людство святкує 200-річчя від Дня народження великого українського Кобзаря

На світі небагато є націй, які могли б похвалитись людським генієм такого масштабу, як Тарас Григорович Шевченко – поет, письменник, художник, громадський та політичний діяч, фольклорист, етнограф. Це непересічна особистість, одна з найвидатніших постатей в історії нашої держави, майстер слова, твори якого живуть у віках.

Вшановуючи пам'ять всесвітньовідомого українця педагога та вихованці Закарпатського обласного палацу дитячої та юнацької творчості «ПАДІОНУ» презентували цикл тематичних заходів, серед яких виставка малюнків «Шевченківська Україна очима дітей», літературні читання «Голос безсмертний Тараса», святкове дійство «Шевченка славимо в піснях».

Фото: Ярослав Дуленко, Сергій Денисенко

Історична реконструкція: забавка для туристів чи стиль життя?

Нещодавно я відкрила для себе серію фестивалів історичної реконструкції, що проводяться в різних краях і фортецях нашої країни. Я була дуже вражена, коли вперше потрапила на «Срібний Татош». Люди у середньовічному одязі, незнайомці, що тягнуть тебе в коло танцю, дивна музика, та й атмосфера Чинадіївського замку, перенесли мене на декілька століть назад. Я бачила лицарські бої, людей, що без остраху танцювали з вогнем, волинкарів, гончарів... Ці враження дуже яскраві. Але я була лише глядачем. Цікаво, як же все це бачать ті, хто безпосередньо цим займається?

У різних інформаційних джерелах я вичитала, що реконструкція – це відтворення матеріальної й духовної культури тієї чи іншої історичної епохи. Я вирішила піти на тренування до Ужгородського клубу історичної реконструкції «Меч Оріона», щоб дізнатися більше.

Ось моя розмова з Мариною Медведєвою, викладачем середньовічних танців і фаер-шоу.

– *Що для Вас означає реконструкція і чому Ви нею займаєтесь?*

– Це певний емоційний казковий стан, у який кожен так хотів поринути в дитинстві. Вперше я вирішила займатися реконструкцією, коли почула про середньовічні плаття. Думаю, кожна дівчина мріє про чарівну сукню принцеси, от і я захотіла пошити собі щось схоже.

– *Як Ви навчилися виготовляти середньовічні плаття і яким був сам процес?*

– Є старі книжки з викройками взуття, одягу, різних накидок, поясів... Ці книжки не так уже й легко було знайти, але корисного з них почерпнула дуже багато. Для виготовлення одягу потрібні лише натуральні матеріали – льон для незаможних (до речі, у бідних було лише одне плаття на все життя) і оксамит для багатих. Для зимового періоду використовували шерсть.

– *Як часто відвідуєте реконструкторські фестивалі? Який Ваш найулюбленіший і що Вам там найбільше подобається?*

– Звісно, найулюбленіший – «Срібний Татош», бо він все ж таки рідний і все там знайоме. Через брак часу відвідую не всі фестивалі, але «Татош» нізащо не пропускаю! Найбільше мені подобається поринати в середньовічну атмосферу. Особливо ввечері, коли туристи йдуть по домівках і в таборі залишаються лише реконструк-

тори. Це найчарівніші моменти! Таке відчуття, ніби я стаю головною героїнею фантастичної казки.

– *Я знаю, що головним завданням дівчат на фестивалях є розважати відвідувачів танцями. Який Ваш улюблений танець?*

– Дуже люблю сальтареллу. Це італійський придворний танець. У XVI-XVII століттях усі стрибкові танці в Італії називали сальтареллою, хоча танцювати почали ще у XII столітті. Більшість придворних танців на той час були повільними і нудними, тому й вирішили додати щось жвавіше.

Подобається мені й шотландська джига, її ще називають Drunken Sailor, що з англійської переводиться як «сп'янілий моряк». Це теж жвавий танець, але він належить уже до народних. Джигу танцюють у парах, більшість рухів теж стрибкові, що трохі нагадує сальтареллу. Але шотландська джига приємно дивує оригінальністю рухів.

– *Які гурти, що виконують середньовічну музику або інтерпретують її у сучасність, Ви б відзначили?*

– Найбільше подобається білоруський гурт «Стары Ольса», який виконує білоруські балади, народні пісні і твори композиторів епохи Ренесансу. Не можу також не згадати про талановитий гурт із Харкова «Spiritual Seasons». Основу їх репертуару складають запальні ірландські мотиви, під які так чудово танцювати сальтареллу, джигу та інші рухливі танці.

– *Що б Ви порадили нашим читачам: варто займатися реконструкцією, чи краще бути лише глядачем?*

– Реконструкцією варто займатися. Це цікаво, пізнавально і взагалі корисно для здоров'я. Ми не просто люди. Ми і актори, і танцівники, і співаки, і фаєршики... І водночас люди, що розвиваються розумово і фізично, вивчаючи історію того чи іншого краю і відточуючи навички у стрільбі з лука або фехтуванні.

Захотілося почути думку «середньовічного лицаря». Ось він – Тарас Хома.

– *Яку роль відіграє реконструкція у Вашому житті і що привело Вас до неї?*

– Реконструкція для мене дещо більше, ніж просто хобі. Це частинка мого життя. Думаю, що кожен реконструктор дав би таку відповідь. Щодо реконструкторського руху, то сюди я потрапив випадково: побачив фото в соціальній мережі і прочитав, що в нас, в Ужгороді, проводиться набір усіх бажаючих. Чесно кажучи, довго не міг у це повірити. Я зрозумів, що здійснилася моя мрія.

– *Що Ви можете розповісти про лицарські турніри та обладунки?*

– Історичних фестивалів на Україні досить багато. Є і за різними епохами, і суто бойові, і святкові бали, і такі, в яких відтворюють якийсь конкретний епізод з історії. Ми з клубом в основному відвідуємо фестивалі, що проводяться на Заході країни (Львів, Хмельницький). Особисто я віддаю перевагу таким фестивалям, як «Срібний Татош» і «Меджибіж», де можна і повоювати, і потанцювати.

Для того, аби позмагатися, потрібно було зробити собі обладунки за тими експонатами, що зберігаються в музеях або зображені на старих картинах, мозаїках тощо. Мої обладунки майже повністю латні, лише юбка і бармиця (захист для шиї, що прикріплюється до шолома) – кольчужні. Елементи кольчуги я робив сам, латні – замовляв у ковалів, які цим займаються. В основному я беру участь у бугуртах. Бугурти – це бої 21 на 21 (шоправда, на різних фестивалях кількість учасників може бути різною). Суть поединку в тому, аби вистояти до кінця. Супротивник, якого повалили, вважається «мертвим» і до кінця бою не встає. Щоб усе було чесно, за нами увесь час стежать судді.

– *Усі чоловіки люблять попоїсти, а що б Ви сказали про середньовічну кухню?*

– На «Срібному Татоші» учасники мали змогу і приготувати щось із тих часів, і покуштувати. Якщо коротко, то страви в основному були з бобових, м'яса та сиру. Картоплю, помідори та деякі інші овочі тоді ще не завезли. Також було мало спецій, тому що вони були надзвичайно дорогими.

Я згадала ті п'яні аромати над наметовим містечком, що розкинулося під мурами древнього замку, і зрозуміла, що з нетерпінням чекаю на травень, аби знову побувати на «Срібному татоші». Цього разу вже як учасниця!

Вероніка Станчак, 17 р.

Невідомий дім відомого митця

1 березня наша не велика й не мала журналістська компанія відвідала дім, в котрому жив і творив відомий закарпатський митець – Василь Свида. В минулому році ми відзначали 100 років з дня його народження, тому тема творчості й біографії скульптора є дуже актуальною в Закарпатті та на Україні. Назвати нашу зустріч з мистецтвом офіційною складно – надто вже приязним був господар, син митця.

Художник, скульптор, турботливий батько, вірний друг, майстер на всі руки – і це навіть не повний перелік професій, які освоїв за життя Василь Свида. Лауреат Шевченківської премії зумів вимуштрувати зі свого учня нового лауреата, зі свого сина – спортивного професіонала, своїми творами подарував світу трохи більше українського й справжнього, а вишитим сорочкам (одне з не-

справжній рай для митця. У вузькому коридорі – полиці з роботами, справа – особиста бібліотека, в кінці – «святая святих», де й проходить процес створення нових шедеврів. Тут ми побачили і ті, що були «чернетками» до загальновідомих, і унікальні роботи, які ніде не можна побачити. Уже кілька років будинок виставлено на продаж, хоч син мріє домогтися створення в ньому музею, присвяченого творчості батька. Кілька спільних світлин, кілька подарунків на пам'ять від господаря, запрошення завітати ще раз в гості, та головне – маленьке зближення з мистецтвом, якого ми дійсно могли торкнутися рукою – все це зробило настрій нашого дня та ще раз пройняло гордістю за рідний край.

Антоніна Чундак, 16 р.

личких захоплень діяча) могли позаздрити й хороші майстрині.

В цей день ми дізналися про Свида ще й як про невтомного трудівника. У своїй розповіді пан Іван (син) поділився з нами спогадом: «Батько розповідав, що якось циганка нагадала йому життя до 93 років. Він поставився до цього з гумором, але планів наскладав на 100 років вперед. Не здійснилося пророцтво, так як помер в 76. Яким же здивуванням було для мене знайти лист паперу, списаний з двох боків назвами робіт, які він ще збирався втілити в життя!»

...Тиха хвіртка, старенький кіт, гарний затишний будинок, біля стіни обперті репродукції скульптур. Всередині дому – круті сходи, що ведуть до майстерні під дахом, а там –

фоторепортаж

Минуле - руками майбутнього

Експонати Зразкового етнографічного музею «Світлиця» не залишать байдужим жодного зі своїх відвідувачів. Мою увагу привернули фігурки людей розміром із мізиниць, які завзято щось роблять. Вони просто вражають своєю мініатюрністю та досконалістю водночас! Виявляється, це унікальний проєкт «Минуле – руками майбутнього», історико-етнографічне макетування, що ілюструє фрагменти побуту, звичаї та традиції краю, макети замків та дерев'яних церков Закарпаття.

Всі експонати зроблені за допомогою авторської техніки зі звичайних матеріалів: картону і шпону, глини і піску, кукурудзяного листа і каміння. А виконують таку складну роботу вихованці клубу рукотворного мистецтва «Майстер-хобі» під керівництвом Вішколца Калмана Коломановича.

Світлана Лукач

Коли спорт – це ціле життя...

У маленькому прикордонному містечку Берегове, де нестерпна літня спека передчасно струшує листя з дерев, а взимку випадає не так багато снігу, як би хотілося дітлахам, живе п'ятнадцятирічний хлопець, який уже встиг прославитися у великому спорті. Сашкові Окіпнюку виповнилося лише чотири роки, коли він уперше побачив тренувальний зал з велетенським батутом. Хлопчик, як зачарований, побіг туди. Можливо, саме в той момент батьки і зрозуміли: Сашко неодмінно стане олімпійським чемпіоном.

Так і поведлося відтоді: уроки і тренування. І знову тренування. І ще раз тренування... Він настільки закоханий у свою справу, що назвати це хобі – язик не повертається! «Фрістайл – моє життя... Я не уявляю й дня без того, аби не відвідав свій другий дім – зал, в якому практично живу! Кожного дня тренуюся по шість годин, деколи цього навіть мало для мене», – ділиться Олександр, мій однокласник. Тренером юнака є Ольга Іванівна Окіпнюк, власне, його рідна мама. Ви спитаєте, чому я вважаю свого однокласника незвичайною людиною? А хіба багато хто з ваших знайомих у шестилітньому віці стрибав із трампліна? З часом побував Сашко і на чемпіонаті України, з якого вже втретє привозить золоту медаль. До речі, недавно хлопчина повернувся з Фінляндії, де зайняв 18-е місце серед 34 суперників! Це вже неабиякий успіх! Незважаючи на інтенсивні заняття спортом, Сашко встигає спілкуватися з друзями. Їх у нього чимало! Крім однокласників, це і приятелі з Росії, Білорусії, Італії та Чехії. Але більше всього цінує стосунки з найкращим другом – Павлом Комаром. «Він особливий другяка. Це наш майбутній зірковий актор», – жартує Сашко.

Сашко дуже цікавий співрозмовник, і з ним можна поговорити про все на світі. Він дуже позитивна людина, вміє розвеселити у важку хвилину. Мені надзвичайно приємно розмовляти з ним про фільм, який зацікавив нас обох під час відпочинку ввечері, про Марка Маккморіса, який є неодноразовим чемпіоном по фрістайлу (Сашко запевняє, що хоче бути схожим саме на нього), про негаразди в країні, про спорт, та й багато про що. Бувають моменти, коли Сашко перестає бути серйозним співрозмовником. Тоді його сміх лунає так щиро і голосно, а очі блищать, сині-сині, мов океан! Тоді й ти забуваєш про всі проблеми. Хлопець не смішить суддів на змаганнях під час показу трюку, зате сам, я точно знаю, кожного разу виходить на трамплін із посмішкою!

Дуже часто мої ровесники помічають тільки недоліки і негаразди в суспільстві, але не задумуються, що можна щось і самим змінити на краще. Сашко Окіпнюк своїми досягненнями долучається до тих, хто приносить славу Батьківщині. «Я часто буваю в різних куточках світу на змаганнях, і зазвичай, коли представляю учасників з України, звучить наш Гімн. Важко передати словами, що я тоді відчуваю... У мене, як то кажуть, метелики в животі (посміхається). Я відчуваю гордість за те, що я – українець. А коли хтось із наших спортсменів

стоїть на п'єдесталі, відчувається повага інших у ставленні до моєї країни!» – розповідає Олександр. Буває, коли за вікном летиться дощ, а сірі хмари обіймають містечко великим шатром, Сашко стає сумним і починає розказувати про негаразди на тренуваннях. Виявляється, це досить болюча тема для нього, адже йдеться про його другий дім. Все впливає з однієї проблеми – поганого забезпечення спортсменів державою. Коли за вікном зима, в НСБ «Закарпаття», де тренується хлопець, дуже холодно. Буває, що виключають опалення, не вистачає спортивного інвентарю. Хлопець говорить про це емоційно, але закінчує своє висловлювання завжди оптимістично.

Дуже цікаво слухати розповіді Сашка про країни, в яких він побував. Особливо про Італію. Відчувається, що хлопцеві вона дуже подобається. Особливо припала йому до душі музика, яка звучить усюди, така пристрасна, що ноги в танець просяться самі. Вишукані ресторани, історичні будівлі, захоплюючі краєвиди, безглузді заборони малювати на асфальті та ще багато чого є саме тим, чому ця держава так припала до душі спортсменові. «Думаю, Італії пощастило, оскільки вона має угоду з Європейським Союзом. Я вважаю, що якби мудро керувати державою, то й наша країна могла

би входити до «Великої сімки». Адже Україна має ВСЕ, аби бути найкращою!!!! Я впевнений, що знайдеться той, хто зможе навести у державі лад! А можливо, це буду саме я...» – посміхаючись, додає хлопець.

Люди бувають різні. Для одного дощ – це причина поганого настрою, а для іншого – це привід навчитися танцювати під ним. Для когось сонце – це рух до мети, нові ідеї, нові шляхи, а для іншого – бажання заховатися від променів. Потрібно думати про свої майбутні вчинки так, аби обов'язково все здійснилося! Кожного дня робити щось таке, чим уже завтра можна було б пишатися! У Сашка Окіпнюка завжди такий настрій і такі устремління, що ті, хто його знають, упевнені: сила волі та незвичайність одного разу приведуть цього юнака до вершини слави – до великих перемог! І його перемога буде частинкою вкладу у перемогу рідного міста Берегове, рідного Закарпаття та рідної України. Сашко вважає: «Щоб здійснити свою мету, потрібні справи, а не мрії. Ніколи не здавайтеся на півшляху до мети і думайте тільки про хороше, наприклад, про сонце! Якщо ви вже пройшли половину шляху – ідіть до кінця, і ви побачите велике світло. Це світло називають УСПИХОМ!»

Цій історії кохання вже 60!

А почалося все з фото і листів...

Цій історії кохання 60 років! Не мало, не багато, а більше пів століття разом. Про діамантове весілля чув багато хто, але зустріти діамантове подружжя щастить не всім.

Сьогодні я завітала у гості до щирої сімейної пари: Василя Івановича та Марії Петрівни Мотильчаків. Їйому – 85, їй – 80! 19 січня вони відзначили 60 років подружнього життя.

60 річницю від дня весілля звать діамантовою. І, не просто так! Цей камінь цінюють за чистоту, міцність і красу, а довге подружнє життя – це вірність, міцні стосунки, повага і любов один до одного, які не зражені часом.

Історія їхнього знайомства розпочалася у далекому 1947 році, тоді Василя Івановича призвали до служби у радянській армії, занесла його доля аж до міста Староконстантинів (теперішня Хмельниччина). Чи міг він тоді уявити, що його майбутня дружина живе у сусідньому селі, а дізнається він про неї за багато кілометрів від рідного дому. А починалося все ось як...

– *Василію Івановичу, чи пам'ятаєте перше знайомство і першу зустріч із Марією Петрівною?*

– Уперше я побачив її на фото. Під час служби я познайомився із молодим парубком, з'ясувалося, що ми із сусідніх сіл на Закарпатті. Я родом із Холмців, а він – із Циганівців. На той час він вже був одруженим. Ми товаришували, спілкувалися, служили разом Батьківщині. Одного разу товариш показав мені фото і приповів: «Бачиш, це моя дружина, а це її сестра – Марійка, коли демобілізуємося і повернемося додому, вона буде твоєю дружиною». І гадки тоді не мав що все складеться саме так. Але дівчина мені сподобалася і я, набравшись сміливості, написав їй листа.

– *Чи здивувалися Ви, пані Маріє, отримавши листа від незнайомця і про що, власне,*

писав хлопець?

– Здивувалася, але говорити і писати він умів гарно, написав, що служить з моїм шовгором, побачив мене на фото, вподобав і вирішив зав'язати листування. Я відповіла на лист, відтак ми почали спілкуватися і вже кожному звістку один від одного ми чекали з нетерпінням.

– *Як довго листувалися і коли зустрілися вперше?*

– Листувалися ми більше трьох років – каже Василь Іванович – у квітні 1950 приїхав до Ужгорода у відрядження, зустрівся з родиною, та й думаю, що треба би побачитися із тою дівчиною. Зустрілися, ще більше сподобалися один одному і я почав частенько ходити в гості до сусідніх Циганівців. Ходив пішки, транспорту, як такого ще не було, навіть велосипеди буди рідкісним явищем. Але бажання побачити дівчину

не бачили, а знали тільки з листів, яким Ви його уявляли?

– Так само, як і він, вперше я побачила його на фото. Разом з листами він присилав і фотографії. Парубок мені одразу сподобався, він був кучерявий-кучерявий, і очі в нього були щирі. А ще підкупив своєю турботою. Майже у кожному листі він мені писав аби я йшла вчитися. Казав, що без освіти у сучасному світі, ну, ніяк.

Отже, віртуальне кохання таки існує. Але у той час, воно було особливим, без жодних смс, соціальних мереж та мобільних телефонів. Разом з листом люди відсилали частинку своєї душі, тому бергли їх як найцінніше.

– *19 січня 1952 року, цей день поєднав Ваші долі, яким ви його запам'ятали?*

– Напередодні ми оголосили у церкві про заручини, священник благословив і призначив дату – 19 січня, тоді ми поєднали долі перед Господом Богом. О, весілля було багатим – згадує жінка – жива музика, пів сотні гостей, танці та

співи. Оскільки це була зима і холодно, святкували ми в хаті. Усе повиносили назовні, а всередині накрили столи. Щодо весільного вбрання, то в той час, звісно, не було такого виробу шат, як є сьогодні. Плаття нареченої я позичала у доньки своєї тітки. Вона саме напередодні вийшла заміж. «Воно було хоч і скромне але дуже гарне» – додає чоловік.

60 років разом, це унікальна, в наш час, дата. На запитання у чому ж секрет щасливого шлюбу подружжя Мотильчаків, Василь Іванович суворо, але впевнено відповідає:

– Я ніколи в житті не відвідував корчми. Ніколи не ховав від дружин грошей, не затаїв жодної копійки. А ще ми завжди поступалися один одному і намагали-

ся порозумітися. Виходило не завжди, але як бачите ми досі разом, щасливі і, Богу дякувати, здорові.

– *На чому виникали непорозуміння?*

– Ми намагаємося весь час допомагати один одному, а якщо й сварилися, то найчастіше через дітей. У нас з Василем народилися дві чарівні донечки, а його батьки дуже хотіли внуків-хлопчиків, для продовження роду. Але головне, щоб здорові і щасливі були.

– *Родина, як я розумію, у Вас тепер велика, чи є сімейні традиції, які?*

– Сьогодні у нас двоє доньок, внуки і правнуки, щораз на свята ми збираємося докупи і згадуємо минувшину. Ви знаєте, усіх нас разом тримає релігія. Все життя ми дотримувалися церковних канонів, навіть у найважчі часи, коли забороняли святити паску, вінчатися, віра у Бога нам допомогла. Не було такого дня, щоб ми лягали спати не помолитися. Наша родина вихована в духовності. – *Які поради дасте молодим поколінням, що порадите для щасливого шлюбу?*

– Кохати один одного! Треба щоб ні чоловік не задивлявся на інших жінок, ні аби жінка не вподобала чужого. Головне прожити чесно своє життя, пробачати одне одному та поважати свою половинку.

Своє діамантове весілля «молодята» запам'ятають надовго. У цей день побажання лилися рікою. «Парне» життя, як його звать Марія Петрівна та Василь Іванович, справа не легка. Пережито чимало, зроблено багато, найщасливішими моментами подружжя вважає весілля доньок, та будівництво свого дому. Тепер символічний діамант можна передати наступним поколінням, він підкріплений досвідом та життєвим прикладом.

Тетяна Шімон

брало верх, і відстані були не страшні. З кожною зустріччю ми закохувалися один в одного все дужче і дужче, тому почали думати про спільне майбутнє. Тим паче, що я дуже сподобався батькам Марійки (усміхається – авт.)

– *Чим парубок так завоював прихильність Ваших батьків, Маріє Петрівно?*

– Чоловік завжди жартує: «Твої батьки мене полюбили через те, що я мав «файну брехачку», тобто любив поговорити з ними». Насправді мої мама і тато, дуже цінували у Василеві те, що він з ними завжди заводив тему про господарство, сад, город. Господарство для сільських людей має велику вагу. Це їх і підкупило.

– *Те, що хлопець сподобався Вашим батькам, безперечно добре, але коли його ще*

Я – європеєць!

Ми довіряємо швейцарському банку.
Носимо футболки з британським прапором.

Танцюємо віденський вальс.
Полюбляємо шведський стіл.
Замовляємо італійську піцу.
Мріємо побувати на Ейфелевій вежі.
Засмагаємо на грецькому пляжі.

Радіємо лелеці навесні, як литовець у будь-яку пору.

Як німець, розписуємо день по годинах.

А чи робить нас це європейцями?

Є Європа, є люди, які живуть у Європі. Значить, ці люди європейці. І я живу в Європі, отже – і я європеєць. Логічно? Чом би й ні. Сказала, як відрізала. От це мене й муляє: хіба те, що ми просто тут народилися, дає нам змогу називатись європейцями? Безумовно, це найперша причина. Але ж як мої друзі, так і я разом з ними, не схожі на своїх ровесників з Африки, Америки, Австралії, Азії. І так може заявити кожен європеєць, не кажучи вже про українців.

Для початку зауважу, що для довгої подорожі я б обрала Європу. Своє, рідне, близьке за духом та настроєм. Так, кожна держава цього континенту унікальна, але застигли в часі історичні місцини, дихання гір, розмірене життя, а особливо тихі вулички, які за океаном так і називають – «європейські» – це все для нас таке спільне! І навіть зараз я б сіла у потяг назустріч Європі, або знайшла такий собі «хіпарський фургончик», і, не гаючи часу, збрала докупи найзавзятіших друзів-мандрівників. Галопом по Європі, так кажуть?

Та вона ж сама біжить до нас! Мені,

як старшій школярці, вже відомі численні факти з історії. Багато пережили наші діди, батьки; багато що залишило по собі глибокий слід, наче шрам, у пам'яті. А тепер? Все в наших руках: табори для дітей, навчання за обміном для студентів; різноманітні проекти, до яких залучають охочих добровольців; курси, де йди і учи вподобану мову. Це вже не просто «дорога в один бік», це – шлях назустріч один одному, шлях до єдності.

Я знаю, про що кажу, бо мені самій випадала нагода іти по цьому шляху. Минулого року я взяла участь у Програмі прикордонного співробітництва ЄІСП Угорщина–Словаччина–Румунія–Україна, а саме в одній із ланок цієї програми – навчанні культури підприємництва молодих людей українсько-румунського прикордонного регіону. Разом з кількома своїми однокурсниками, колегами по проекту, ми побували в Угорщині, Словаччині, Румунії. Подорожі, тренінги, писання бізнес-планів, планів розвитку свого узяного бізнесу, ще й головна умова – екологічність справи – стало безцінним досвідом у моєму житті. Тепер точно не жалкую, що «вв'язалась» у це, бо усвідомила: один в полі не воїн, навіть якщо йде мова про цілу державу.

Найсуттєвішою відмінністю між нами є хіба що мова і деякі звички, але й це не така глобальна проблема. Знаєш англійську – маєш всі карти на руках; не знаєш – бігом вчити! Буде бажання – будуть і можливості в майбутньому. Вселякі відмовки, типу: нема грошей, нема часу, нема хороших курсів, пога-

но викладають – залишайте лінивим, якщо, звичайно, самі не належите до них. Мову вивчити можна і працюючи офіціантом, якщо ви не занадто горді для такого. А що? Я б і сама залюбки: мова, досвід, нові знайомства, нові враження, а ще й можливість підзаробити... Життя справді промайне миттю, якщо ви скаржитиметеся на нього, сидючи на дивані перед телевизором. Одним словом, моя порада – не стояти на місці, а рухатись, рухатись і ще раз рухатись.

І хто вигадав, що теперішнє покоління безнадійне? Колись це скиглення просто таки зведе мене з глузду. До того ж, саме європейська молодь прогресує за світовими стандартами, водночас залишаючись прихильницею старих-добрих книг. Цей факт гріє мені душу, тому й виступаю так палко в ролі адвоката.

Я ціную своїх предків. Я хвилююся за наше майбутнє. Я люблю свою землю. Я поважаю своїх сусідів. Я хочу діяти на благо України. Я хочу привнести добробут у життя Європи.

То чи я європеєць?

Так, я – європеєць.

Антоніна Чундак, 16 р

Ціна питання

реальна історія з життя «ПАДІЮНУ»

За весь концерт Наталя вперше розслабилася. Це був останній номер. Старша група, на яку Наталя цілком покладалася. Руки, доведені до автоматизму... Справді, збуді кожного серед ночі – із заплющеними очима відпрацює кожний момент. Наталя зловила себе на тому, що як простий глядач ловить задоволення від танцю. Бездоганна передня лінія – Оля, Катя, Сашка... Сашка...

Маленька Сашка ніяк не могла зробити батман з лівої ноги. Раз за разом відточувала вона цей елемент із правої, а от вліво... І не можна сказати, що дитина не старалася. Сашка взагалі вирізнялася з-поміж однолітків настирливістю.

Годинами вдома пробувала перед дзеркалом зробити той триклятий батман з лівої. А відображення кепкувало з неї, перекривляло, відбиваючи невдалі спроби у правий бік.

Наталі шкода було дівчинки, бо ж непогано танцює. Ну як віднайти той зажим, що стопорить Сашку? Один за одним перепробувала вона вже всі методи...

Євген Іванович кинув, проходячи мимо червоної чи то від напруги, чи то від злості Сашки:

– Ну що, ніяк?

І ніби знічев'я додав:

– Зробиш – дам гривню.

І сталося диво. Сашка... зробила! Вона виконала батман З ЛІВОЇ НОГИ!

Ще раз! Ще раз! Ще раз!

Під кінець заняття Наталя обережно, сама чогось побоюючись, скомандувала серед іншого:

– Лівий батман.

Зробила! Сашка знову це зробила! Цього разу разом з усіма, навіть не задумуючись.

Змокрілі діти перевдягалися, педагоги обговорювали щось із програми. Біля Євгена Івановича мовчки вилася Сашка.

– Що тобі? – стомлений педагог повернувся до дівчинки.

– Як що? – здогадалася Наталя, – Гривню дайте.

– Так-так, – похопився Євген Іванович, – Я не забув, просто ще не встиг. Тримай, –

відшукав у кишені зім'яту гривню. – Чесно заробила.

Сашка затисла в долоньці папірець. Очі блищали. Від чого? Хто знає, від чого блищать очі в дитини? Головне – щоб вони блищали...

Зняковіла мама вела Сашку за руку до педагогів:

– Ану поверни гроші, Сашко!..

А дитина впиралася і міцно стуляла долоньку.

– Не чіпайте Сашку. Це її гроші, – посміхнулася Наталя.

– Та як так? Ви що? – розгублена мама не знала, як реагувати.

– Ціна питання, – хитро підморгнув Сашці Євген Іванович.

Олеся Маркович

Сучасне українське кіно

Мистецтво кіно дозволяє нам, простим глядачам, поринути у новий незвіданий світ – світ фантазії, історій та мрій, у якому нам ніколи не побувати насправді, проте який шодня забарвлює та прикрашає нашу буденну реальність. Сьогодні навіть важко уявити життя без кіно. А українське кіно – це особливі кінострічки. Вони зняті на Батьківщині, в них проглядається історія нашого народу, сяють українські кінозірки, творять українські режисери. Це наша гордість і наша надія.

Той, Хто Пройшов Крізь Вогонь (2012)
пригодницька мелодрама
Режисер: Михайло Іллєнко
У головних ролях: Дмитро Лінартович Віталій Лінецький Ольга Гришина Віктор Андрієнко

Тіні незабутих предків: Таємниці Мольфара (2013)
трилер, містика, комедія
Режисер: Любомир Левицький (Кобильчук)
У головних ролях: Дмитро Ступка Паша Лі Владислав Никитюк Богдан Юсипчук Софа Галабурад

Іван Сила (2013)
Пригоди
Режисер: Віктор Андрієнко
У головних ролях: Дмитро Халаджи, Василь Вірастюк, Віктор Андрієнко, Ольга Сумська

Фільм розповідає про долю хлопця з Полтавщини, Івана Додоки, який стає радянським військовим льотчиком, Героєм Радянського Союзу. Але доля складається так, що йому доводиться пройти німецький полон, радянські табори, і зрештою волею долі потрапити до Канади, де він стає вождем тамтешнього індіанського племені.

Прототип головного героя льотчик-ас часів Другої світової війни Герой Радянського Союзу, гвардії старший лейтенант Іван Даченко, командир ланки 10-го гвардійського авіаційного полку 3-ї гвардійської авіаційної дивізії 3-го гвардійського авіаційного корпусу авіації дальньої дії, уродженець села Чернечий Яр під Диканькою, який нібито після нацистського і радянського полонів потрапив у Канаду, де став вождем індіанського племені, що входило до конфедерації ірокезів.

У часи, коли ліси від українських Карпат, аж до самої Трансильванії, були переповнені злими духами та іншими містичними істотами, дев'ять наймогутніших магів утворили Коло Сили, щоб утримувати рівновагу темних сил. Їх називали мольфарами. 1810 року, коли загадкові вбивства в лісах ставалися мало не кожен день, мольфари, за допомогою давнього обряду, полонили усіх карпатських духів у Книгу Тіней, затаврувавши її магичною Згардою. Але через неувважність наймолодшого мольфара, одному з древніх духів вдалося причаїтися на волі та почати жорстоке полювання за магичною срібною монетою, що і до сьогодні є єдиним ключем до Книги.

Фільм «Іван Сила» оповідає незвичайну історію життя Івана Фірцака, який народився в червні 1899 року в селі Білки Іршавського району на Закарпатті. У 18 років він став артистом чехословацького цирку і побував у 64 країнах світу, дивуючи всіх своїми перемогами. Чемпіон Чехословаччини з важкої атлетики та боротьби, чемпіон Європи з культуризму. За неймовірну силу він отримав прізвисько Іван Сила Кротон.

Іван Фірцак виграв чимало поєдинків з відомими борцями світу. З рук британської королеви він отримав шолом і пояс, оздоблені золотом та діамантами. Американська преса називала його найсильнішою людиною XX століття. 1937 року в самому розквіті своєї слави він повернувся на Батьківщину.

Вишиванка як тренд і ознака самобутності

Вишиванку називають унікальною ознакою українськості, символічним ключем до пізнання українських народних традицій, легенд і таємниць. Це стиль, який вирізняє українців, підкреслює самобутність нашої культури.

Вишиванка – український тренд, що стрімко увійшов у світову моду. Відомі кутюр'є наввипередки використовують наші національні візерунки у своїх колекціях. Українська вишиванка займає почесне місце у гардеробі стильних людей, і не тільки українців. Придивіться уважніше, і ви побачите вишивку в інтер'єрах, у

дизайні поліграфічних виробів. Багато провідних компаній використовують українські візерунки для створення свого індивідуального стилю, бо вони завжди виглядають ексклюзивно, дорого, оригінально.

Тож можна впевнено стверджувати, що вишиванка сьогодні в моді. Та для справжніх українців вишиванка – це те, що перебуває поза модою і поза часом, що було, є і буде завжди.

Як доглядати за вишиванкою

Не варто забувати, що вишиванка – річ досить примхлива, одяг з вишивкою вимагає особливого догляду.

Прати вишиті речі треба у воді, температура якої не перевищує 30-40 градусів. Використовуйте миючі засоби, призначені для прання виробів з делікатних тканин. Буде краще, якщо ви виперете все вручну, але якщо на це немає часу, можете скористатися машинним пранням у режимі «ручне прання».

У жодному разі не викручуйте вишиті вироби. Покладіть їх на рушник, згорніть у рулон і злегка помніть його, щоб рушник увібрав вологу. Після прання вироби зазвичай зморщуються в місці вишивки. Не лякайтеся! Це нормально. Після того, як одяг висохне, все встане на свої місця.

При прасуванні вишитий виріб слід злегка зволожити, інакше місце вишивки не розгладиться. Прасуйте акуратно, краще з виворітного боку.

Носіть вишиванку з гордістю і задоволенням!

Світлана Лукач